

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Педагогічний коледж**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор _____ О. І. Сурмач
«__» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія загальна, вікова та педагогічна

Назва

Спеціальність 027 _____ Музеєзнавство, пам'яткознавство
Шифр _____ Назва _____

Статус дисципліни _____ Нормативна _____
Нормативна (вибіркова)

Циклова комісія викладачів педагогіки та психології
Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисциплін	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	1	2	30 / 1	17	8		9		13			
	2	3	30 / 1	18	9		9		12			
	2	4	30 / 1	17	8		9		13			
	3	5	90 / 3	72	36		36		18			
	3	6	30 / 1	17	8		9		13		5	
				210/7	141	69		72		69		

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки молодшого спеціаліста

Ступінь вищої освіти

Розробники:

І. Р. Субашкевич

Підпис

Ініціали та прізвище викладача

Затверджено на засідання циклової комісії.

Протокол № _____ від _____ 20__ р.

Голова циклової комісії _____ .

Підпис

Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні Педагогічної ради Коледжу.

Протокол № _____ від _____ 20__ р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: розширення фундаментальних психологічних знань студентів з питань загальної психології, особливостей психіки людини та її структури, властивостей функціонування пізнавальних психічних процесів, особливостей емоційно-вольової та індивідуально-типологічної сфер, механізмів становлення особистості та її взаємодії з соціальним середовищем; забезпечення майбутніх соціальних педагогів та психологів теоретичними знаннями з основ вікової та педагогічної психології; озброєння студентів знаннями психологічних закономірностей розвитку особистості на різних етапах онтогенезу; ознайомлення студентів із знаннями щодо закономірностей та особливостей навчання і виховання, а також здійснення практичної підготовки студентів для роботи з людьми різних вікових категорій.

Предмет: психічні явища, закономірності психічного розвитку та навчання людини на різних етапах її індивідуального життя

Завдання:

- ознайомити студентів з психологією як науковою дисципліною та сферою професійної діяльності;
- засвоєння фундаментальних законів, принципів, основних ідей психології;
- набуття теоретичних та практичних навичок з психології;
- оволодіти такими базовими поняттями психології, як психічні явища, психічні процеси, психічні властивості, психічні особливості;
- висвітлити специфіку психічного розвитку людини на різних етапах онтогенезу, підходи до періодизації психічного розвитку особистості та основні психологічні закономірності процесу навчання та виховання.

Заплановані результати навчання: В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- категорійно-понятійний апарат психології;
- етапи становлення психологічної науки та її місце в системі сучасних наук;
- способи відображення індивідом предметів та явищ навколишньої дійсності;
- сутність та функції несвідомого, свідомого;
- особливості протікання пізнавальних психічних процесів;
- структуру особистості та етапи її розвитку, особливості міжособистісної взаємодії та спілкування;
- різновиди та форми людських переживань;
- індивідуально-типологічні особливості особистості;
- основи вікової психології: предмет, методи, основні закономірності, принципи і структуру науки, її сучасні теоретичні концепції;
- основи педагогічної психології: психологічні особливості навчання та виховання, види соціальних інститутів виховання і методів формування творчої активної особистості на різних етапах онтогенезу, психологічну сутність педагогічної діяльності.

вміти:

- працювати з науковою психологічною літературою;
- вільно оперувати понятійним апаратом;

- психологічно свідомо підходити до розв'язання професійних та особистих проблем.
- визначати особливості протікання різних психічних процесів;
- розрізняти емоційні переживання особистості;
- розрізняти види темпераменту та прояви характерологічних особливостей людини;
- пояснити складові елементи структури особистості та ролі несвідомого і свідомого в психічній діяльності людини;
- застосовувати отримані знання з вікової психології для організації діяльності і спілкування особистості в різні вікові періоди, для створення умов, що сприяють конструктивному психічному розвитку людини;
- враховувати в навчально-виховному процесі сензитивні періоди розвитку людини;
- враховувати вікові особливості дитини в психолого-педагогічній роботі;
- орієнтуватися в сучасних підходах та технологіях навчання знанням і поняттям, формування умінь і навичок;
- орієнтуватися на нормативи кожного вікового періоду у психодіагностичній та психокорекційній роботі;
- аналізувати витоки психологічних проблем індивіда в його онтогенезі.

Студент набуде **компетентності**:

1. Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність розробляти та управляти проектами.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність усвідомлювати рівні можливості та тендерні проблеми.
- Базові знання основ філософії, психології.

2. Фахові компетентності:

- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо відповідно до розуміння тенденцій розвитку музейної та пам'яткохоронної галузі.

- Здатність до організації міждисциплінарної педагогічної діяльності в музеї у взаємодії з навчальним закладом.
- Здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань.
- Здатність до діяльності на основі сучасних знань щодо обслуговування відвідувачів.

3. Програмні результати навчання:

- Розуміння значущості обраної професії
- Критично осмислювати проблеми в професійній діяльності на межі предметних галузей, розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог
- Автономно приймати рішення у складних і непередбачуваних ситуаціях
- Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності
- Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою.
- Самостійно й автономно знаходити інформацію, необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

Зміст дисципліни:

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин									
	Денна форма навч.					Заочна форма навч.				
	Усього	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС	Усього	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС
Змістовний модуль I. Вступ до психології										
1. Психологія як наука	6	2		2	2					
2. Методи психології	6	2		2	2					
3. Природа та сутність психіки людини	6	2		2	2					
4. Психологічні знання в професійній діяльності	7	2		2	3					
Контроль знань модуля 1	5			1	4					
Всього за 2 семестр	30	8		9	13					
Змістовний модуль II. Пізнавальні психічні процеси										
5. Відчуття	2	2								
6. Сприймання	4			2	2					
7. Пам'ять	2	2								
8. Мова і мовлення	4			2	2					
9. Мислення	2	2								
10. Уява	6	2		2	2					
11. Увага	5	1		2	2					
Контроль знань модуля 2	5			1	4					
Всього за 3 семестр	30	9		9	12					
Змістовний модуль III. Індивідуально-типологічні особливості особистості. Емоційно-вольова сфера особистості										
12. Психологія особистості	2	2								
13. Темперамент	4			2	2					
14. Характер	2	2								
15. Здібності	5			2	3					
16. Спілкування	2	2								
17. Особистість у групі	4			2	2					
18. Емоції і почуття	2	2								
19. Діяльність та воля	4			2	2					
Контроль знань модуля 3	5			1	4					
Всього за 4 семестр	30	8		9	13					

Змістовний модуль IV. Вікова психологія										
20. Вікова психологія як наука	5	2		2	1					
21. Методи та проблеми вікової психології	5	2		2	1					
22. Історія становлення вікової психології	5	2		2	1					
23. Онтогенез психіки людини	10	4		4	2					
24. Психологія дитини у період пренатального розвитку та новонародженого	10	4		4	2					
25. Психологія немовляти	5	2		2	1					
26. Психологічні особливості дітей дошкільного віку	10	4		4	2					
27. Психологічні особливості розвитку дитини молодшого шкільного віку	10	4		4	2					
28. Психологічні особливості підлітка	10	4		4	2					
29. Особливості розвитку в юнацькому віці	9	4		4	1					
30. Психологія людей зрілого віку	5	2		2	1					
31. Психологічні особливості людей похилого віку	4	2		1	1					
Контроль знань модуля 4	2			1	1					
Всього за 5 семестр	90	36		36	18					
Змістовний модуль V. Педагогічна психологія										
32. Педагогічна психологія як наука	2	2								
33. Методи педагогічної психології	4			2	2					
34. Психологія навчання	2	2								
35. Навчальна мотивація і контроль	4			2	2					
36. Психологічні аспекти виховання	2	2								
37. Виховна робота з	4			2	2					

«важкими» школярами										
38. Психологія праці та змісту педагогічної діяльності	2	2								
39. Психологічний аналіз педагогічного спілкування	5			2	3					
Контроль знань модуля 5	5			1	4					
Всього за 6 семестр	30	8		9	13					
Всього	210	69		72	69					

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання

№ з/п	Перелік тем лекцій	Кількість годин
1	<i>Психологія як наука</i> Предмет психології як науки. Структура, завдання та стан сучасної психології. Структура психологічних явищ. Значення психологічних знань для навчання і виховання дітей. Місце психології в системі наук. Диференціація психології на окремі наукові галузі.	2
2	<i>Методи психології</i> Методи пояснення психіки людини. Теоретичні методи: моделювання. Організаційні методи: метод поперечних зрізів, метод поздовжніх зрізів (лонгітюд). Емпіричні методи: спостереження, експеримент, опитування, бесіда, інтерв'ю, анкетування, аналіз продуктів діяльності, тести. Методи опрацювання даних. Інтерпретаційні методи: генезис ний метод, структурний метод. Методи розуміння психіки людини. Метод емпатичного слухання. Метод ідентифікації, метод інтерпретації внутрішнього світу. Методи впливу на психіку людини. Психотерапія. Психокорекція. Психотренінг. Психологічне консультування.	2
3	<i>Природа та сутність психіки людини</i> Умови та чинники формування психіки людини. Внутрішні умови: фізіологічні, психологічні. Зовнішні умови: природне середовище, соціально-історичне. Біологічні (спадковість, вродженість) та соціальні (творча діяльність людини, мовлення). Фізіологічні механізми психіки. Свідома сфера прояву психіки людини. Свідомість та її особливості. Самосвідомість. Функції самосвідомості: самопізнання (самоспостереження, самооцінка), самоприйняття, самоконтроль, самовдосконалення. Несвідома сфера прояву психіки. Структура психіки за З.Фройдом.	2
4	<i>Психологічні знання в професійній діяльності сучасного фахівця</i> Сутність та етапи професійного становлення. Складові та чинники професійного становлення. Кризи професійного становлення та їх подолання. Значення професій типу «людина-людина» для сучасного суспільства.	2

5	Відчуття Поняття про відчуття: відчуття як первинна форма орієнтування організму в довкіллі. Класифікація та види відчуттів. Екстероцептивні: дистантні (зорові, слухові, нюхові), контактні (смакові, больові, тактильні). Інтероцептивні (органічні відчуття) Пропріоцептивні (кінестетичні, статичні). Закономірності відчуттів: пороги чутливості, адаптація, взаємодія відчуттів, сенсibiliзація, синестезія, контраст. Властивості відчуттів: якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація.	2
6	Пам'ять Поняття про пам'ять. Класифікація і види пам'яті: за часом збереження матеріалу (сенсорна, короткотривала, довготривала); за характером психічної активності (образна, словесно-логічна, рухова, емоційна); за характером участі волі у процесах запам'ятовування і відтворення матеріалу (мимовільна і довільна), за ступенем розуміння матеріалу (механічна, логічна). Процеси пам'яті: запам'ятовування (мимовільне – довільне, механічне – логічне, оперативне). Заучування і прийоми його організації. Умови ефективності запам'ятовування. Збереження. Відтворення (впізнавання, пригадування, згадування). Забування. Індивідуальні особливості і типи пам'яті.	2
7	Мислення Поняття про мислення. Чинники, які впливають на мислення. Види мислення та їх класифікація. За характером об'єкта мисленнєві діяльності (практично-дійове, наочно-образне, репродуктивно-образне, понятійне), за ступенем новизни й оригінальності (репродуктивне, продуктивне, творче), за характером задач (теоретичне, практичне), за способом дії (вербальне, невербальне), за розгорненням (дискурсивне, інтуїтивне), за ступенем реальності (реалістичне, аутистичне), за впливом на емоційну сферу людини (позитивне, негативне). Мислительні дії й операції (порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, конкретизація, класифікація, систематизація). Логічні форми мислення: поняття, судження, умовиводи.	2
8	Уява Поняття про уяву. Уява і творчість. Функції уяви (антиципуюча, пізнавальна, емоційна, захисна, регулююча, контрольна-коригуюча, естетична, перевтілення). Процеси, основні прийоми створення образів уяви (аглотинація, доповнення, комбінування, гіперболізація, акцентування, літота, якісне перетворення, типізація, схематизація, перенесення, аналогія, реконструювання). Класифікація та види уяви: за змістом (художня, наукова,	2

	технічна), за характером психічної активності (активна, пасивна), за характером цілей діяльності (мимовільна, довільна), за ступенем реальності (реалістична, фантастична), за ступенем новизни (репродуктивна, творча), за характером образів (конкретна, абстрактна), за провідним психічним процесом (інтелектуальна, емоційна). Мрія як особливий вид уяви. Індивідуальні особливості уяви (широта, змістовність, сила, яскравість, повнота, стійкість, різносторонність, реалістичність, дієвість).	
9	Увага Поняття про увагу. Функції уваги. Види уваги: за характером цілей діяльності (мимовільна (пасивна), довільна (активна), післядовільна); за спрямованістю (зовнішня, внутрішня); за формою організації (індивідуальна, групова, колективна); за ступенем соціалізації (природна, соціальна); за ступенем регуляції (безпосередня, опосередкована); за орієнтацією на психічні процеси (чуттєва, інтелектуальна). Властивості уваги: концентрація, розсіяність, стійкість, коливання, переключення, розподіл, обсяг.	1
10	Психологія особистості Поняття особистості у психології. Людина, індивід, особистість, індивідуальність. Потреби та мотиви особистості. Піраміда потреб за А.Маслоу. Ціннісні орієнтації особистості. Формування та розвиток особистості. Соціалізація та інтерналізація.	2
11	Характер Поняття про характер. Природні і соціальні передумови формування характеру. Структура характеру. Провідні риси характеру (емоційно-вольові, когнітивно-пізнавальні (інтелектуальні), морально-ціннісні, мотиваційні). Акцентуації рис характеру.	2
12	Спілкування Поняття про спілкування. Структура спілкування: комунікативний, інтерактивний, перцептивний компоненти. Функції спілкування. Механізми міжособистісного спілкування: ідентифікація, соціальна рефлексія, стереотипізація. Види спілкування: за контингентом учасників (міжособистісне, особистісно-групове, міжгрупове), за спрямованістю (соціально-орієнтоване, предметно-орієнтоване, особистісно-орієнтоване), за способом реалізації (формальне, неформальне), за тривалістю (короткотривале, довготривале), за замученістю (безпосереднє, опосередковане), за завершеністю	2

	(завершене, незавершене). Засоби спілкування. Невербальні засоби спілкування: тембр голосу, поза, жести, хода, візуальний контакт. Форми спілкування: анонімне; функціонально-рольове; педагогічне. Ефективність та стилі спілкування («спільна творчість», «дружня прихильність», «загравання», «залякування», «дистанція», «менторський»).	
13	<i>Емоції і почуття</i> Поняття про емоції і почуття. Функції емоцій і почуттів. Класифікації емоцій і почуттів: за рівнем організації (нижчі, вищі емоції), забарвленістю (позитивні, негативні), характером впливу на життєдіяльність людини (активні, пасивні), ступенем розвитку (прості, складні). Види почуттів залежно від потреб і цілей: альтруїстичні, комунікативні, глоричні, моральні, інтелектуальні, естетичні. Форми переживання емоцій і почуттів: емоційний тон відчуттів, настроїв, пристрасть, афект, натхнення, апатія, фрустрація, емоційне вигорання, емпатія.	2
14	<i>Вікова психологія як наука</i> Вікова психологія та її місце у системі психологічних знань. Вікова мінливість психічних явищ як об'єкт вікової психології. Предмет вікової психології. Зміст та основні поняття вікової психології. Розділи вікової психології.	2
15	<i>Методи та проблеми вікової психології</i> Специфіка застосування методів психологічних досліджень у роботі з дітьми. Групи методів та їх характеристика. Загально-психологічні і спеціально-психологічні методи. Психолого-педагогічний експеримент як особливий метод вікової психології. Теоретичні проблеми і практичні завдання вікової психології.	2
16	<i>Історія становлення вікової психології</i> Історичні витоки вікової психології. Ідеї вікової мінливості психіки XVII-XVIII ст. Зародження нової галузі – вікової психології у XIX ст. Розвиток вікової психології у XX ст. Історія становлення вікової психології як науки в Україні.	2
17	<i>Онтогенез психіки людини</i> Умови, фактори, характер розвитку психіки людини. Біологічні теорії, теорії научіння, психоаналітичні, когнітивні та гуманістичні теорії: точка зору на онтогенез. Вікові періодизації Еріксона, Рубінштейна, Гофмана, Фрідмана-Калугіна. Основні закономірності та тенденції онтогенезу психіки людини, поняття про сенситивні та критичні періоди.	4
18	<i>Психологія дитини у період пренатального розвитку та новонародженого</i> Психічний розвиток дитини в нутроутробному стані. Вплив	4

	зовнішнього середовища на плід дитини. Період пристосування новонародженої дитини. Фізичні стани. Вроджені особливості новонародженого. Встановлення стосунків між новонародженим та батьками.	
19	<i>Психологія немовляти</i> Формування психічних процесів та моторних навичок немовляти. Вікові особливості емоцій. Спілкування немовлят з дорослими. Становлення Я-концепції. Криза одного року, її причини, прояви та шляхи її подолання.	2
20	<i>Психологічні особливості дітей дошкільного віку</i> Розвиток психічних процесів у ранньому віці. Особливості емоційно-вольової сфери. Початкові стадії формування особистості та криза трьох років. Формування у дошкільному віці психологічної готовності до навчання в школі. Криза 7-ми років та шляхи її подолання.	4
21	<i>Психологічні особливості розвитку дитини молодшого шкільного віку</i> Загальна характеристика розвитку молодшого школяра (зрілої дитини) Розвиток самосвідомості молодшого школяра Розвиток спонукальної сфери молодшого школяра Особливості піанавальної сфери молодшого школяра	4
22	<i>Психологічні особливості підлітка</i> Криза підліткового віку, її соціально-психологічні та внутрішньо-біологічні причини та шляхи подолання. Розвиток психічних процесів, емоцій та волі підлітка. Особливості спілкування у підлітковому віці: спілкування підлітка з однолітками, з батьками, з дорослими. Розвиток особистості підлітка. Формування самосвідомості та Я-концепції.	4
23	<i>Особливості розвитку в юнацькому віці</i> Кризи юнацького віку та формування особистої ідентифікації. Формування особистості. Соціальне середовище та його роль у юнацькому віці. Пізнавальна та емоційно-вольова сфери юнаків.	4
24	<i>Психологія людей зрілого віку</i> Тенденції розвитку людини в дорослому віці. Дві точки зору на розвиток дорослого. Кризи та сенситивні періоди в дорослому віці. Психічні процеси у дорослому віці. Батьківські ролі та їх засвоєння. Особистісні завдання на етапі середньої дорослості. Стиль сімейного життя. Статеві відмінності у дорослому віці. Криза середнього віку.	2
25	<i>Психологічні особливості людей похилого віку</i> Пізня дорослість особистості. Морфо-функціональні зміни в похилому віці. Когнітивні зміни у похилому віці. Стабільність та зміни у пізній дорослості. Задачі розвитку у похилому віці. Вихід на пенсію та його наслідки. Стосунки з дітьми,	2

	онуками, подружнім партнером.	
26	<i>Педагогічна психологія як наука</i> Педагогічна психологія як теоретична галузь. Педагогічна психологія як прикладна галузь, яка займається вивченням того, як повинні бути використані психологічні знання при організації навчально-виховного процесу. Зв'язок педагогічної психології з іншими галузями психології. Зв'язок педагогічної психології та педагогіки.	2
27	<i>Психологія навчання</i> Научіння, учіння, навчання: співвідношення понять. Компонентний склад навчальної діяльності. Научуваність. Визначення поняття. Основні показники научуваності. Психологія засвоєння знань. Психологічні компоненти засвоєння. Стадії процесу засвоєння. Рівні засвоєння навчальної інформації та їх характеристика. Неуспішність. Тракткування поняття «неуспішність» в психології і педагогіці. Причини неуспішності. Класифікація типів неуспішності. Типологія невстигаючих учнів.	2
28	<i>Психологічні аспекти виховання</i> Психологія виховання. Визначення поняття «виховання» в психологічній та педагогічній літературі. Критерії вихованості. Психологічні умови формування особистості. Методи виховання. Визначення. Класифікація методів виховання. Методи переконань. Методи вправлення. Методи оцінки і самооцінки.	2
29	<i>Психологія праці та змісту педагогічної діяльності</i> Структурні компоненти педагогічної діяльності (гностичний, конструктивний, проектувальний, організаторський, комунікативний). Професійно значущі якості особистості вчителя. Особистість вчителя та індивідуальний стиль його діяльності. Основні види стилів діяльності учителя: емоційно-імпровізаційний, емоційно-методичний, інтелектуально-імпровізаційний, інтелектуально-методичний. Педагогічні здібності вчителя.	2
	Разом	69

**Перелік практичних (семінарських) занять
для студентів денної форми навчання**

№ з/п	Перелік тем лекцій	Кількість годин
1	<i>Психологія як наука</i> Предмет психології як науки. Структура, завдання та стан сучасної психології. Структура психологічних явищ. Значення психологічних знань для навчання і виховання дітей. Місце психології в системі наук. Диференціація психології на окремі наукові галузі.	2
2	<i>Методи психології</i> Методи пояснення психіки людини. Теоретичні методи: моделювання. Організаційні методи: метод поперечних зрізів, метод поздовжніх зрізів (лонгітюд). Емпіричні методи: спостереження, експеримент, опитування, бесіда, інтерв'ю, анкетування, аналіз продуктів діяльності, тести. Методи опрацювання даних. Інтерпретаційні методи: генезис ний метод, структурний метод. Методи розуміння психіки людини. Метод емпатичного слухання. Метод ідентифікації, метод інтерпретації внутрішнього світу. Методи впливу на психіку людини. Психотерапія. Психокорекція. Психотренінг. Психологічне консультування.	2
3	<i>Природа та сутність психіки людини</i> Умови та чинники формування психіки людини. Внутрішні умови: фізіологічні, психологічні. Зовнішні умови: природне середовище, соціально-історичне. Біологічні (спадковість, вродженість) та соціальні (творча діяльність людини, мовлення). Фізіологічні механізми психіки. Свідома сфера прояву психіки людини. Свідомість та її особливості. Самосвідомість. Функції самосвідомості: самопізнання (самоспостереження, самооцінка), самоприйняття, самоконтроль, самовдосконалення. Несвідома сфера прояву психіки. Структура психіки за З.Фройдом.	2
4	<i>Психологічні знання в професійній діяльності сучасного фахівця</i> Сутність та етапи професійного становлення. Складові та чинники професійного становлення. Кризи професійного становлення та їх подолання. Значення професій типу «людина-людина» для сучасного суспільства.	2
5	<i>Контроль знань модуля 1</i>	1
6	<i>Сприймання</i> Поняття про сприймання. Природа сприймання. Взаємозв'язки	2

	аналізаторів у процесі сприймання. Фізіологічні основи сприймання. Особливості сприймання (предметність, структурність, цілісність, контактність, осмисленість, узагальненість, вибірковість, аперцепція, динамічний стереотип, установка). Ілюзії сприймання та їх причини. Класифікація і види сприймання: за провідним аналізатором (зорові, слухові, нюхові, смакові, дотикові, статичні, кінестетичні); за формами існування матерії (простору, руху, часу), за метою діяльності(мимовільне, довільне).	
7	Мова і мовлення Поняття про мову і мовлення. Функції мовлення: комунікативна, експресивна, сигніфікативна, планування, суспільно-історична. Види мовлення: зовнішнє (усне, монологічне, діалогічне; письмове; афективне), егоцентричне, внутрішнє. Механізми мовлення. Особливості мовлення: змістовність, зрозумілість, виразність, дієвість.	2
8	Уява Поняття про уяву. Уява і творчість. Функції уяви (антиципуюча, пізнавальна, емоційна, захисна, регулююча, контрольна-коригуюча, естетична, перевтілення). Процеси, основні прийоми створення образів уяви (аглутинація, доповнення, комбінування, гіперболізація, акцентування, літота, якісне перетворення, типізація, схематизація, перенесення, аналогія, реконструювання). Класифікація та види уяви: за змістом (художня, наукова, технічна), за характером психічної активності (активна, пасивна), за характером цілей діяльності (мимовільна, довільна), за ступенем реальності (реалістична, фантастична), за ступенем новизни (репродуктивна, творча), за характером образів (конкретна, абстрактна), за провідним психічним процесом (інтелектуальна, емоційна). Мрія як особливий вид уяви. Індивідуальні особливості уяви (широта, змістовність, сила, яскравість, повнота, стійкість, різносторонність, реалістичність, дієвість).	2
9	Увага Поняття про увагу. Функції уваги. Види уваги: за характером цілей діяльності (мимовільна (пасивна), довільна (активна), післядовільна); за спрямованістю (зовнішня, внутрішня); за формою організації (індивідуальна, групова, колективна); за ступенем соціалізації (природна, соціальна); за ступенем регуляції (безпосередня, опосередкована); за орієнтацією на психічні процеси (чуттєва, інтелектуальна). Властивості уваги: концентрація, розсіяність, стійкість,	1

	коливання, переключення, розподіл, обсяг.	
10	Контроль знань модуля 2	1
11	Темперамент Поняття про темперамент. Історія розвитку вчення про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту. Тип вищої нервової діяльності і темперамент.	2
12	Здібності Поняття про здібності. Природні і соціальні передумови здібностей. Структура здібностей: загальні та спеціальні здібності. Здібності, обдарованість, талант, геніальність, майстерність. Формування та розвиток здібностей.	2
14	Особистість у групі Поняття про соціальну групу. Позиція та статус людини в групі. Класифікація груп у психології: за формою існування (реальні, умовні), способом утворення (формальні, неформальні), рівнем згуртованості (дифузні, асоціації, корпорації, колектив), розміром (малі, великі). Етапи та параметри розвитку малої групи. Феноменологія малих груп. Психологічні феномени у великих групах.	2
15	Діяльність та воля Діяльність як психологічна проблема. Поняття про діяльність як вияв фізичної і психічної активності. Структура діяльності. Внутрішня організація діяльності: мотиваційна, цільова, інструментальна. Зовнішня організація діяльності: дія, поведінка, операції. Інтеріоризація та екстеріоризація. Засоби діяльності: знання, уміння, навички. Умови формування навичок. Взаємодія навичок: позитивне перенесення (індукція навичок), негативне перенесення (інтерференція). Види людської діяльності (спілкування, гра, навчання, праця), їхнє освоєння і розвиток. Поняття про волю. Ознаки вольової поведінки. Функції волі (спонукальна і гальмівна; спрямовуюча і регулююча). Вольові дії людини. Ознаки вольових дій. Етапи вольових дій. Проста вольова дія. Складна вольова дія. Психологічні механізми вольової регуляції	2
16	Контроль знань модуля 3	1
17	Вікова психологія як наука Вікова психологія та її місце у системі психологічних знань. Вікова мінливість психічних явищ як об'єкт вікової психології. Предмет вікової психології. Зміст та основні поняття вікової	2

	психології. Розділи вікової психології.	
18	Методи та проблеми вікової психології Специфіка застосування методів психологічних досліджень у роботі з дітьми. Групи методів та їх характеристика. Загально-психологічні і спеціально-психологічні методи. Психолого-педагогічний експеримент як особливий метод вікової психології. Теоретичні проблеми і практичні завдання вікової психології.	2
19	Історія становлення вікової психології Історичні витоки вікової психології. Ідеї вікової мінливості психіки XVII-XVIII ст. Зародження нової галузі – вікової психології у XIX ст. Розвиток вікової психології у XX ст. Історія становлення вікової психології як науки в Україні.	2
20	Онтогенез психіки людини Умови, фактори, характер розвитку психіки людини. Біологічні теорії, теорії научіння, психоаналітичні, когнітивні та гуманістичні теорії: точка зору на онтогенез. Вікові періодизації Еріксона, Рубінштейна, Гофмана, Фрідмана-Калугіна. Основні закономірності та тенденції онтогенезу психіки людини, поняття про сенситивні та критичні періоди.	4
21	Психологія дитини у період пренатального розвитку та новонародженого Психічний розвиток дитини в нутроутробному стані. Вплив зовнішнього середовища на плід дитини. Період пристосування новонародженої дитини. Фізичні стани. Вроджені особливості новонародженого. Встановлення стосунків між новонародженим та батьками.	4
22	Психологія немовляти Формування психічних процесів та моторних навичок немовляти. Вікові особливості емоцій. Спілкування немовлят з дорослими. Становлення Я-концепції. Криза одного року, її причини, прояви та шляхи її подолання.	2
23	Психологічні особливості дітей дошкільного віку Розвиток психічних процесів у ранньому віці. Особливості емоційно-вольової сфери. Початкові стадії формування особистості та криза трьох років. Формування у дошкільному віці психологічної готовності до навчання в школі. Криза 7-ми років та шляхи її подолання.	4
24	Психологічні особливості розвитку дитини молодшого шкільного віку Загальна характеристика розвитку молодшого школяра (зрілої дитини) Розвиток самосвідомості молодшого школяра Розвиток спонукальної сфери молодшого школяра Особливості піанавальної сфери молодшого школяра	4

25	<i>Психологічні особливості підлітка</i> Криза підліткового віку, її соціально-психологічні та внутрішньо-біологічні причини та шляхи подолання. Розвиток психічних процесів, емоцій та волі підлітка. Особливості спілкування у підлітковому віці: спілкування підлітка з однолітками, з батьками, з дорослими. Розвиток особистості підлітка. Формування самосвідомості та Я-концепції.	4
26	<i>Особливості розвитку в юнацькому віці</i> Кризи юнацького віку та формування особистої ідентифікації. Формування особистості. Соціальне середовище та його роль у юнацькому віці. Пізнавальна та емоційно-вольова сфери юнаків.	4
27	<i>Психологія людей зрілого віку</i> Тенденції розвитку людини в дорослому віці. Дві точки зору на розвиток дорослого. Кризи та сенситивні періоди в дорослому віці. Психічні процеси у дорослому віці. Батьківські ролі та їх засвоєння. Особистісні завдання на етапі середньої дорослості. Стиль сімейного життя. Статеві відмінності у дорослому віці. Криза середнього віку.	2
28	<i>Психологічні особливості людей похилого віку</i> Пізня дорослість особистості. Морфо-функціональні зміни в похилому віці. Когнітивні зміни у похилому віці. Стабільність та зміни у пізній дорослості. Задачі розвитку у похилому віці. Вихід на пенсію та його наслідки. Стосунки з дітьми, онуками, подружнім партнером.	1
29	<i>Контроль знань модуля 4</i>	1
30	<i>Методи педагогічної психології</i> Класифікація методів психолого-педагогічного дослідження. Спостереження. Визначення, види. Основні вимоги до психолого-педагогічного спостереження. Експеримент. Суть методу експерименту. Види психолого-педагогічних експериментів. Основні вимоги до організації психолого-педагогічного експерименту. Допоміжні методи психолого-педагогічного дослідження. Етапи психолого-педагогічного дослідження.	2
31	<i>Навчальна мотивація і контроль</i> Навчальна мотивація. Визначення. Чинники навчальної мотивації. Види навчальних мотивів. Поняття мотивів навчальної діяльності. Класифікація мотивів. Рівні мотивів навчання. Шляхи формування навчальної мотивації. Контроль в навчальній діяльності. Властивості контролю. Види контролю: за етапами навчання, за часовою спрямованістю, за частотою, за широтою, за організаційними формами навчання, за формами соціальної опосередкованості, за способами здійснення. Навчальна оцінка та самооцінка.	2

32	<i>Виховна робота з «важкими» школярами</i> Перевиховання та його способи. Групи «важких» школярів та методи їх корекції. Емоційні дефекти характеру та їх педагогічна корекція. Активно-вольові дефекти характеру та їх педагогічна корекція. Типи педагогічного спілкування та роль особистості вихователя у перевихованні.	2
33	<i>Психологічний аналіз педагогічного спілкування</i> Загальна характеристика педагогічного спілкування. Функції педагогічного спілкування. Стилі педагогічного спілкування. Ефективність педагогічного спілкування. Бар'єри, які заважають ефективності педагогічного спілкування. Культура педагогічного спілкування. Основні причини труднощів у педагогічній взаємодії	2
34	<i>Контроль знань модуля 6</i>	1
	Разом	72

Самостійна робота

№ з/п	Тема самостійної роботи	Кількість годин
1	Психологія як наука	2
2	Методи психології	2
3	Природа та сутність психіки людини	2
4	Психологічні знання в професійній діяльності сучасного фахівця	3
5	Контроль знань модуля 1	4
6	Сприймання	2
7	Мова і мовлення	2
8	Уява	2
9	Увага	2
10	Контроль знань модуля 2	4
11	Темперамент	2
12	Здібності	3
13	Особистість у групі	2
14	Діяльність та воля	2
15	Контроль знань модуля 3	4
16	Вікова психологія як наука	1
17	Методи та проблеми вікової психології	1
18	Історія становлення вікової психології	1
19	Онтогенез психіки людини	2
20	Психологія дитини у період пренатального розвитку та новонародженого	2
21	Психологія немовляти	1

22	Психологічні особливості дітей дошкільного віку	2
23	Психологічні особливості розвитку дитини молодшого шкільного віку	2
24	Психологічні особливості підлітка	2
25	Особливості розвитку в юнацькому віці	1
26	Психологія людей зрілого віку	1
27	Психологічні особливості людей похилого віку	1
28	Контроль знань модуля 4	1
29	33. Методи педагогічної психології	2
30	35. Навчальна мотивація і контроль	2
31	37. Виховна робота з «важкими» школярами	2
32	39. Психологічний аналіз педагогічного спілкування	3
33	Контроль знань модуля 6	4
	Разом	69

3. ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНЕСЕНО НА ЕКЗАМЕН З ДИСЦИПЛІНИ

1. Психологія як наука. Об'єкт та предмет психології.
2. Галузі психології. Практичне значення психології.
3. Методи вивчення психіки людини.
4. Умови та чинники формування психіки людини.
5. Види відчуттів та їхня класифікація.
6. Види сприймання та їхня класифікація.
7. Поняття про пам'ять та її основні функції. Види пам'яті.
8. Види мислення та їхня класифікація.
9. Поняття про мовлення та його функції. Білінгвізм. Види мовлення.
10. Поняття про уяву. Функції уяви. Види уяви та їхня класифікація.
11. Уява і творчість. Прийоми створення образів уяви.
12. Поняття про увагу та її основні функції. Основні властивості уваги. Види уваги та їхня класифікація.
13. Поняття про індивід, індивідуальність, особистість.
14. Поняття про темперамент та його провідні риси. Типи темпераменту та їхня психологічна характеристика.
15. Поняття про характер та його провідні риси. Чинники формування характеру. Типи акцентуацій характеру.
16. Поняття про здібності та їхню природу. Види здібностей.
17. Поняття про спілкування, його структура та функції. Види спілкування.
18. Форми, засоби та стилі спілкування.
19. Ефективне та конфліктне спілкування.
20. Поняття про соціальну групу. Види соціальних груп.
21. Міжособистісні стосунки в групі.
22. Поняття про емоції та почуття, їхні властивості та основні функції. Види емоцій і почуттів та їхня класифікація.
23. Діяльність як форма активності особистості. Структура діяльності.
24. Засоби діяльності та провідні види діяльності.

25. Загальне поняття про вольову діяльність людини. Вольові дії людини.
26. Сутність, об'єкт і предмет вікової психології.
27. Місце вікової психології в системі психологічних наук. Розділи вікової психології.
28. Історія становлення вікової психології.
29. Специфіка застосування методів психологічних досліджень у роботі з дітьми.
30. Емпіричні методи вікової психології.
31. Організаційні методи вікової психології.
32. Теоретичні проблеми і практичні завдання вікової психології.
33. Поняття онтогенезу психіки та його ключові питання.
34. Проблема вікової періодизації у віковій психології.
35. Стадії когнітивного розвитку Ж. Піаже.
36. Психологія дитини у період пренатального розвитку.
37. Особливості розвитку новонародженого.
38. Психічний розвиток немовляти.
39. Криза одного року. Причини виникнення та шляхи подолання.
40. Розвиток психічних процесів у ранньому дитинстві.
41. Розвиток емоційно-вольової сфери у ранньому дитинстві.
42. Криза трьох років і шляхи її подолання.
43. Розвиток психічних процесів у дитини дошкільного віку.
44. Формування у пізньому дитинстві психологічної готовності до навчання в школі.
45. Розвиток психічних процесів молодшого школяра.
46. Особливості емоційно-вольової сфери молодшого школяра. Криза семи років.
47. Криза підліткового віку, її соціально-психологічні та внутрішньо-біологічні причини, шляхи подолання.
48. Формування самосвідомості та Я-концепції у підлітковому віці.
49. Особливості психічних процесів, емоцій та волі старшого школяра.
50. Формування особистості старшого школяра. Криза юнацького віку.
51. Особливості спілкування у юнацькому віці.
52. Тенденції розвитку людини в дорослому віці.
53. Криза середнього віку її ознаки та причини виникнення.
54. Психологічні особливості людей похилого віку.
55. Стабільність та зміни у пізній дорослості. Задачі розвитку у похилому віці.
56. Об'єкт та предмет педагогічної психології.
57. Завдання та проблеми педагогічної психології.
58. Зв'язок педагогічної психології з іншими галузями психології.
59. Експеримент, спостереження, анкетування, аналіз продуктів діяльності - методи педагогічної психології та їх психологічна характеристика.
60. Етапи психолого-педагогічного дослідження.
61. Суть та завдання психології виховання.
62. Професійно значущі якості особистості вчителя.
63. Зміст педагогічних здібностей та їх структура.
64. Загальна характеристика педагогічного спілкування.
65. Бар'єри, які заважають ефективності педагогічного спілкування.
66. Научуваність. Визначення поняття. Основні показники научуваності.

67. Навчальна мотивація. Визначення. Чинники навчальної мотивації. Види навчальних мотивів.
68. Контроль в навчальній діяльності.
69. Виховна робота з «важкими» школярами.
70. Трагування поняття «неуспішність» в психології і педагогіці. Причини неуспішності.
71. Типи педагогічного спілкування та роль особистості педагога у перевихованні.
72. Структурні компоненти педагогічної діяльності (гностичний, конструктивний, проєктувальний, організаторський, комунікативний).
73. Культура педагогічного спілкування. Основні причини труднощів у педагогічній взаємодії.
74. Психологія педагогічного колективу.
75. Професійно важливі якості керівника навчального закладу.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції, дискусії, бесіди з тем, виступи, робота в Інтернеті, проведення психодіагностичних методик, аналіз та інтерпретація отриманих даних, виконання практичних завдань

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне опитування, тестування, усна відповідь, презентації, підсумкова письмова робота

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

За 2 семестр

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль № 1					
T1	T2	T3	T4	МК1	50
10	10	10	10	10	

За 3 семестр

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль № 2					
T6	T8	T10	T11	МК2	50
10	10	10	10	10	

За 4 семестр

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль № 3					
T13	T15	T17	T19	МК3	50
10	10	10	10	10	

За 5 семестр

Поточне тестування та самостійна робота													Сума
Змістовий модуль № 4													
T20	T21	T22	T23	T24	T25	T26	T27	T28	T29	T30	T31	МК4	50
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	14	

За 6 семестр

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль № 5					
T33	T35	T37	T39	МК	50
10	10	10	10	10	

Іспит студенти складають за обсягом матеріалу усіх семестрів. За іспит студент отримує 100 балів (відповіді за іспит (максимально 50 балів) + середнє значення балів упродовж усіх семестрів (максимально 50 балів)).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка в балах	ECTS	Визначення	Екзаменаційна оцінка (національна шкала)	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре	Задовільно	
61-70	D	Задовільно		
51-60	E	Достатньо		

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Опорні конспекти лекцій, електронні презентації, комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (плани семінарських занять, методичні вказівки до практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, перелік літератури).

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна**

1. Вікова та педагогічна психологія. Навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – Київ: Каравела, 2007. – 400 с.
2. Власова О. І. Педагогічна психологія: Навч. посібник / О. І. Власова. – Київ: Либідь, 2005. – 400 с.

3. Заброцький М. Основи вікової психології: Навч. посібник / М. Заброцький. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2003. – 112 с.
4. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія / В. П. Кутішенко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 125 с.
5. Левус Н. І. Педагогічна психологія в схемах і таблицях: навс. посібник / Н. І. Левус, О. В. Волошок. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка; Артос, 2015. – 340 с.
6. Партико Т. Б. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Б. Партико. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 416 с.
7. Поліщук М. Вікова та педагогічна психологія / М. Поліщук. – Суми: Університетська книга, 2010. – 325 с.
8. Савчин М. В. Вікова психологія / М. В. Савчин, Л. А. Василенко. – Київ: Академвидав, 2005. – 360 с.

Допоміжна

1. Загальна психологія : Підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огородійчук та ін. – К. : Каравела, 2012. – 464 с.
2. Крайг Г. Психологія розвитку / Г. Крайг. – Санкт-Петербург: Питер, 2001. – 991 с.
3. Поліщук В. М. Криза 7 років: феноменологія, проблеми / В. М. Поліщук. – ВТД «Університетська книга»: Суми, 2005. – 118 с.
4. Савчин М.В. Загальна психологія : навч. посіб. / М.В. Савчин. – К. : Академвидав, 2011. – 464 с.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова та допоміжна література розміщена у електронній бібліотеці на Інтернет-ресурсі:

1. <https://stud.com.ua/psihologiya/>
2. https://pidruchniki.com/1584072037148/psihologiya/vikova_i_pedagogichna_psihologiya